

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. S. Lazari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Moraru, A. Minciuna)

DECIZIE

24 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Petru Moraru

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Gaidău Vladimir împotriva deciziei din 28 ianuarie 2015 Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gaidău Vladimir împotriva Ministerului Justiției al RM privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat,

c o n s t a t ă :

La data de 14 noiembrie 2013 Gaidău Vladimir s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii s-a invocat că prin hotărârea din 14.05.2007 a judecătoriei Bălți s-a efectuat partajarea unui lot de pământ care se afla în proprietatea comună a lui Gaidău Vladimir și a Luciei Stratulat.

Susține că după devenirea definitivă și irevocabilă a hotărârii respective, în repetate rînduri a solicitat executarea acesteia prin intermediul executorului judecătoresc, care pînă la momentul actual nu a fost executată, fiind invocate diferite motive.

Solicită reclamantul încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, a sumei în mărime de 100000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat în urma neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 27 februarie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a

admis parțial acțiunea înaintată de Gaidău Vladimir și s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Gaidău Vladimir prejudiciul moral în mărime de 15000 lei. În rest, cerințele înaintate au fost respinse.

Prin decizia din 28 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ministerul Justiției al RM, s-a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și în această parte s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut.

La data de 14 aprilie 2015 Gaidău Vladimir a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, ilegală și pasibilă de a fi casată, deoarece la emiterea deciziei contestate s-au aplicat eronat normele de drept material.

Menționează că în urma neexecutării hotărârii menționate supra, recurentul a fost în imposibilitate de a privatiza lotul de pământ și de a primi în folosință lotul dat, fiindu-i încălcat dreptul de proprietate, garantat prin art. 1 al Protocolului adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432, alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o analiză și argumentare clară a tuturor circumstanțelor cauzei precum și lipsește expunerea instanței inferioare asupra stabilirii perioadei neexecutării hotărârii judecătorești și a cauzei acesteia, iar instanța de recurs este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea ei.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 14.05.2007 a judecătoriei Bălți s-a admis acțiunea înaintată de Stratulat Lucia și s-a dispus împărțirea terenului de pământ din str. Independenței 71, mun. Bălți aflat în proprietatea comună a părților, prin care s-a atribuit Luciei Stratulat terenul de pământ cu suprafața de 246 m² – pe plan de culoare roșie, ceea ce constituie ½ cotă-parte din terenul comun și lui Gaidău Vladimir s-a atribuit terenul de pământ de 246 m² – pe plan de culoare albastră, ceea ce constituie ½ cotă-parte din terenul comun.

Prin încheierea din 22.08.2007 de către executorul judecătoresc Lupoi L. s-a primit spre executare titlul executoriu eliberat în baza hotărârii din 14.05.2007, fiind dispusă efectuarea acțiunilor necesare pentru executarea hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 14.05.2008 a judecătoriei Bălți, în temeiul cererii înaintate de către Lucia Stratulat, s-a dispus partajarea aceluiași lot de pământ situat în mun. Bălți, str. Independenței 7.

Prin încheierea din 18.05.2011 de către executorul judecătoresc Lupoi L. s-a intentat procedura de executare nr. 093-4/132/2011, în baza hotărârii din 14.05.2008 a judecătoriei Bălți.

Dat fiind neexecutarea hotărârilor menționate supra, Gaidău Vladimir, s-a adresat cu prezenta acțiune solicitând, în baza Legii nr 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului cauzat.

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii formulate de către Gaidău Vladimir, reținând că reclamantului i-a fost îngăduit dreptul de a obține înregistrarea corespunzătoare a dreptului de proprietate asupra terenului atribuit lui, în legătură cu ce a dispus încasarea prejudiciului moral în mărime de 15000 lei, sumă care în opinia instanței, este una necesară și rezonabilă.

Instanța de apel, la rîndul său, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii în partea admiterii pretențiilor de către instanța de fond, motivînd faptul că neexecutarea hotărîrii judecătorești se datorează comportamentului debitorului Gaidău Vladimir.

La caz, instanța de recurs reține că în decizia instanței de apel nu este indicat cert care a fost comportamentul lui Gaidău Vladimir, iar scrisorile expediate de către executorul judecătoresc în adresa acestuia privind intentarea procedurii de executare cu acordarea termenului de executare, nu confirmă faptul că recurentul s-ar fi opus executării acesteia. Ori, la materialele cauzei nu este anexat vre-o confirmare care ar demonstra că neexecutarea hotărîrii ar fi fost din vina lui Gaidău Vladimir.

Mai mult decît atît, instanța de apel examinând pricina dată, a stabilit încălcarea dreptului lui Gaidău Vladimir la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Aici, este de menționat faptul că Gaidău Vladimir pretinde că nu a fost executată hotărârea judecătoriei Bălți din 14.05.2007 pe parcursul unei perioade îndelungate de timp.

În acest context, este de menționat faptul că hotărîrea judecătoriei Bălți din 14.05.2007 a fost contestată cu apel și a fost anulată de către instanța ierarhic superioară dispunîndu-se rejudecarea cauzei.

Ulterior, la data de 14.05.2018, judecătoria Bălți din nou a pronunțat o hotărîre pe cauza civilă la cererea Luciei Stratulat împotriva lui Vladimir Gaidău privind partajarea terenului. Respectiv, în speță, urmează a fi constatată executarea sau neexecutarea hotărîrii pronunțate la 14.05.2008 și nu cea casată din 14.05.2007, după cum au procedat instanțele inferioare.

Din materialele cauzei rezultă că titlu executoriu eliberat în baza hotărîrii din 14.05.2008 a judecătoriei Bălți, a fost prezentat spre executare executorului judecătoresc Lupoi L. abia în luna mai a anului 2011, care prin încheierea din 18.05.2011 a primit spre executare titlul executoriu menționat supra și a intentat procedura de executare.

Colegiul menționează că la judecarea unui astfel de litigiu instanțele de judecată, prin prisma Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a Codului de executare, urmează să determine mai întâi de toate perioada de neexecutare.

Având în vedere cele descrise, Colegiul indică că la judecarea cazului, instanțele inferioare urmau să țină cont și de faptul că hotărârea judecătorească a fost pronunțată la 14.05.2008, însă a fost pusă în executare abia în luna mai 2011.

În afară de stabilirea perioadei de neexecutare instanța de judecată, la judecarea acestor categorii de pricini, urmează să stabilească cauzele neexecutării hotărârii judecătorești și dependența acestora de comportamentul participanților la procedura de executare.

Din referința prezentată de Ministerul Justiției rezultă că la data de 02.08.2011 creditorul Stratulat Lucia a depus o cerere de amânare a executării hotărârii judecătorești.

În așa fel, în speță, nu poate fi invocat vina executorului judecătoresc Lupoi. L sau a lui Gaidău Vladimir în neexecutarea hotărârii instanței.

Totodată, la materialele cauzei nu este anexată cererea menționată depusă de către Stratulat Lucia și nici actul executorului judecătoresc, prin care acesta ar fi admis sau ar fi respins cererea de amânare.

De asemenea, la materialele dosarului nu sunt anexate alte careva acte care ar confirma derularea procedurii de executare.

În asemenea circumstanțe, Colegiul conchide că toate aspectele abordate supra nu au fost examinate și constatate de instanța inferioară, iar instanța de recurs este în imposibilitatea corectării lor, motiv din care cauza necesită a fi rejudecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele pricinii și în dependență de probele administrate și temeinicia acestora să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor invocate.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina superficial, iar erorile depistate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Gaidău Vladimir

Se casează decizia 28 ianuarie 2015 Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gaidău Vladimir împotriva Ministerului Justiției al RM privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat și se trimite pricina spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Petru Moraru

Valentina Clevadî

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală